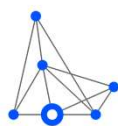

COVID-19 tracking-undersøgelse 2020-2021

En løbende måling med virksomhederne på Fyn og konsekvensen af corona-pandemien.

Målingsperiode: uge 21, 24, 27 og 43 i 2020 og uge 6, 21 og 40 i 2021

FORORD

Formålet med Covid-19 tracking-undersøgelsen er at undersøge den økonomiske konsekvens af corona-pandemien hos de fynske virksomheder. Undersøgelsen belyser også hvad behovene er for at understøtte deres drift nu og her på kort sigt under pandemien, men også behovene for at udvikle sig på længere sigt.

Undersøgelsen er formet som en tracking-undersøgelse med løbende målinger fra pandemiens start og igennem de forskellige nedlukninger og genåbninger i 2020 og 2021. Herved måles udviklingen af corona-pandemien, som den greb om sig og stadig trækker ud. Undersøgelsen er repræsentativ på brancheniveau blandt fynske virksomheder. Den differentierer sig fra andre corona-målinger som en række organisationer foretager blandt medlemmer eller i bestemte brancher.

Resultaterne sammenlignes på tværs af uge 21, 24, 27 og 43 i 2020 og for uge 6, 21 og 40 i 2021. Vi afventer pandemiens udvikling og om der skal gennemføres endnu en runde senere.

I hver måling stilles virksomhederne de samme spørgsmål:

- Nu og her effekt på omsætning, eksport og medarbejdere, som følge af corona-pandemien og lockdown-perioden.
- Vurdering af samlet effekt på omsætning i hele 2021 (tidligere 2020).
- Beskrivelse af virksomhedens største udfordring/bekymring ifm. corona-pandemien og dens påvirkning på virksomheden (åben svarmulighed).
- Hvilke tilbud eller støtte er vigtigst lige nu for virksomhedens drift? (De tre vigtigste efterspørgsler).
- På længere sigt (1-2 år), hvad skal der så til for at virksomheden klarer sig bedre end i dag? (De tre største behov).

COVID-19 tracking-undersøgelse 2020-2021 Med fokus på fynske virksomheder

Oktober 2021

Redaktion og layout:

Erhvervshus Fyn
Munkebjergvænget 1
5230 Odense M

For yderligere information kontakt
Analyserådgiver Anders Møller, amol@erhvervshusfyn.dk

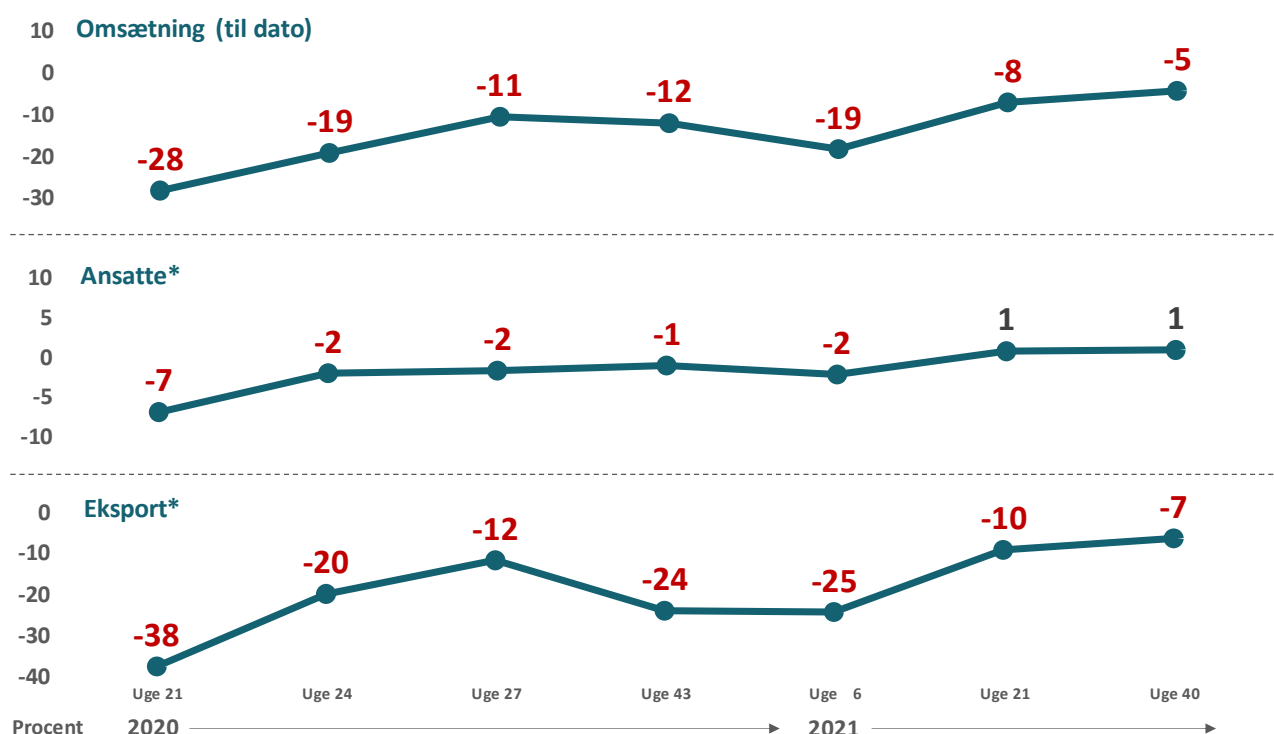
Den "store" genåbning har kun medført en begrænset bedring hos de fynske virksomheder. Der er stadig et tydeligt efterslæb ovenpå halvandet års økonomisk nedtur.

Danmark er nu fuldt genåbnet og det har medført generelt stigende aktivitet og dermed vækst i virksomhedernes økonomi og beskæftigelse i andet og tredje kvartal af 2021. Desværre er det indtil videre ikke nok til at kompensere for halvandet års store tab, hvorfor både omsætning og eksport er noget fra et nulniveau endnu (som før corona-pandemien).

Omvendt har beskæftigelsen stabiliseret sig og vurderes i de seneste målinger over nul siden pandemien start. Det harmonerer godt med ledighedstallene, som nyligt er kommet under niveau sammenlignet med før pandemien.

Konsekvens af corona-pandemien. Vurderet fra pandemien start og op til de specifikke uger.

- Har jeres virksomhed oplevet en effekt på omsætning, eksport og/eller antal ansatte, som direkte følge af corona-pandemien (siden den startede i foråret 2020)?

Kilde: Erhvervshus Fyn

Note*: Ansatte og eksport er kun opgjort for virksomheder, der har mindst én ansat hhv. egentlig eksport (+10 pct. eksportandel)

Antal svar: Uge 21: 450; Uge 24: 444; Uge 27: 536; Uge 43: 298; Uge 6: 531; Uge 21: 317; Uge 40: 308

Virksomhederne vurderer, at deres omsætning er forbedret for anden måling i træk og er gået fra minus 19 pct. i begyndelsen af året til nu "kun" minus 5 pct. i efterårsmålingen for uge 40. Det er det bedste tal i alle syv målinger. Selvom det er en betragtelig bedring, så understreger det stadig det store efterslæb virksomhederne oplever med markante tab igennem pandemien.

Samme tendens opleves hos eksportvirksomhederne, som også bedres fra minus 25 pct. i årets start til minus 7 pct. i seneste måling. Eksportmarkederne klarer sig dårligere end indenrigsmarkederne. Det skyldes både, at landene danske virksomheder eksporterer til ikke har fået lige så meget gang i økonomien endnu, som Danmark og at forsyningskæderne ikke fungerer optimalt. Det understreges også af virksomhedernes bemærkninger side 10.

Beskæftigelsen er som i sidste måling igen over nul på plus 1 pct. Det er glædeligt for virksomhedernes genrejsning bredt set og dog et tegn på bedring i dansk økonomi.

Trods efterslæb, så stiger forventningen til hele 2021 fortsat og er meget positiv sammenlignet med 2020.

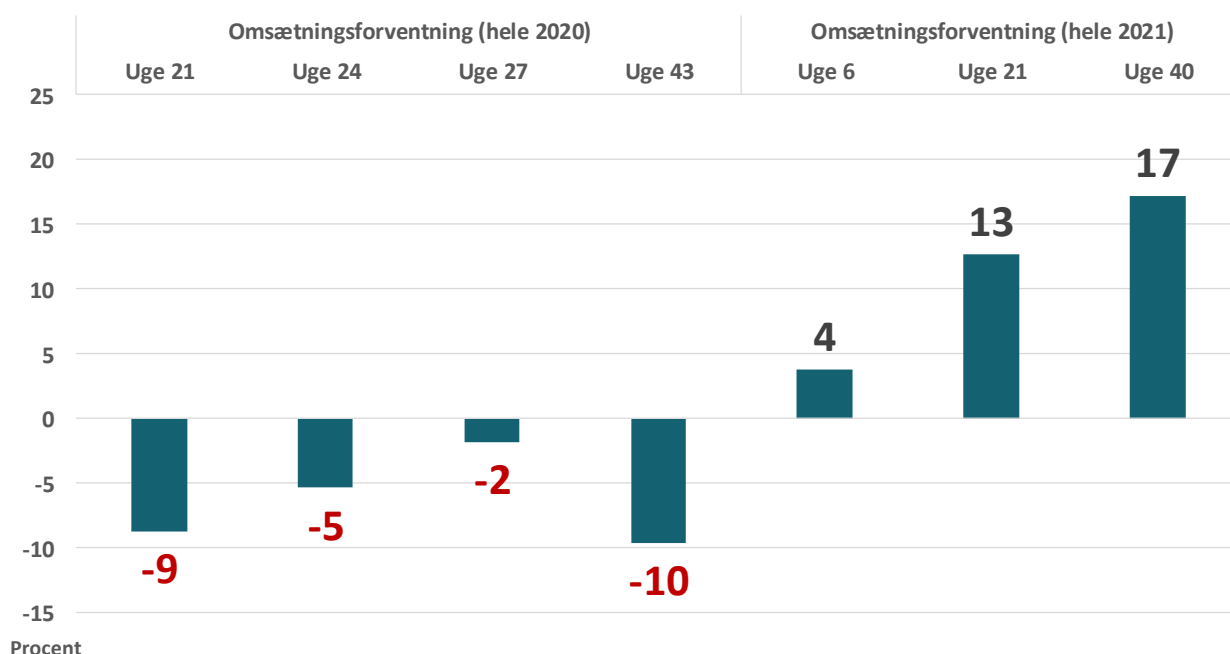
Forventningen til omsætningen i hele 2021 fortsætter sin stigning fra årets første måling på 4 pct. til nu at være oppe på 17 pct., når der sammenlignes med sidste år. Det er en firedobling fra februar til oktober i år.

Det kan virke som en høj vækst, men skal ses i lyset af, at det er i sammenligning med 2020. Derfor skal der "mindre" til for at opnå høje tal i år, når udgangspunktet fra 2020 er meget dystert.

Positivismen understøttes af, at andelen af virksomheder, der har stigning i omsætning og antal ansatte, også stiger i den seneste måling (se diagrammerne nederst).

Konsekvens af corona-pandemien. Samlet forventning i 2020 hhv. 2021.

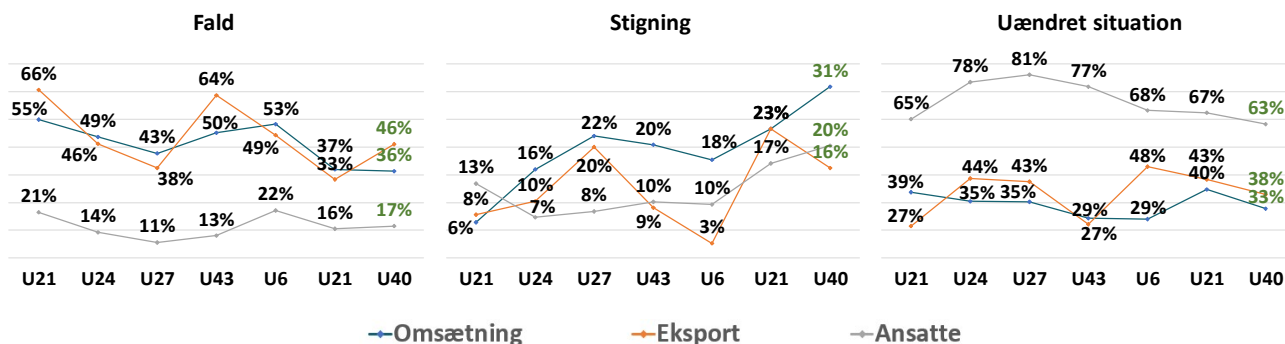
- Sammenlignet med sidste år, hvad er så jeres virksomheds forventning til omsætningen (i pct.) samlet set i 2020 (henholdsvis 2021)?

Kilde: Erhvervshus Fyn

Antal svar: Uge 21: 450; Uge 24: 444; Uge 27: 536; Uge 43: 298; Uge 6: 531; Uge 21: 317; Uge 40: 308

Andelen af virksomheder, der til dato har fald, stigning eller en uændret situation.

Optismen med stigende omsætning spores forventeligt bedst i byggebranchen og mindst i turisme- og oplevelseserhvervene.

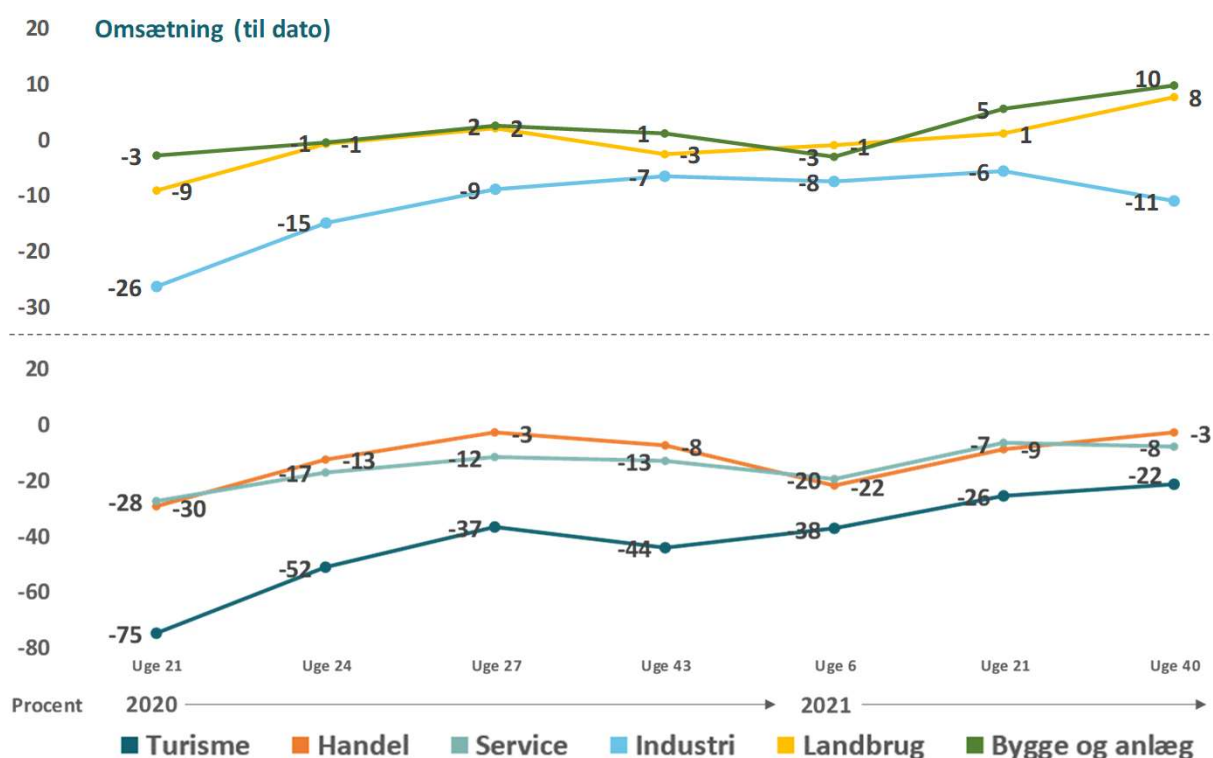
Turisme- og oplevelseserhvervene oplever en fortsat forbedring siden sidste måling i uge 21 og øger nu omsætningsniveauet til "kun" minus 22 pct. Det er naturligvis fortsat meget lavt, men en klar forbedring og dobbelt så positivt, som for bare et år siden hvor niveauet var minus 44 pct. De fynske turismevirksomheder lider stadig under manglende turister især de udenlandske.

Industri reducerer omsætningen fra de seneste målinger til nu minus 11 pct. Branchen er fortsat meget plaget af svigtende forsyningskæder, voldsomme råvareprisstigninger og afventende eksportmarkeder, som hovedårsagerne til faldet.

Servicebranchen er omtrent på niveau med sidste måling og ligger med minus 8 pct. på et af de bedste niveauer i alle målingerne, men dog uden en egentlig stigning.

Konsekvens af corona-pandemien. Vurderet fra starten og til de specifikke uger - fordelt på brancher.

- Har jeres virksomhed oplevet en effekt på omsætning, som direkte følge af corona-pandemien (siden den startede i foråret 2020)?

Kilde: Erhvervshus Fyn

Note: Turisme dækker over hotel, restaurant, rejsebureau, kultur, taxi m.m.

Antal svar: Uge 21: 450; Uge 24: 444; Uge 27: 536; Uge 43: 298; Uge 6: 531; Uge 21: 317; Uge 40: 308

Handel, som dækker både detail og engros, rapporterer omvendt om stigning og et af branchens bedste niveauer siden pandemiens start. Med minus 3 pct. nærmer branchen sig så småt overfladen igen. Men både efterslæb, manglende turister og råvaremangel får ikke handel over nul endnu på omsætning.

Som eneste brancher ligger bygge og anlæg og landbrug over nul med 10 og hhv. 8 pct. i plus. Især byggeriet synes nærmest at være overophedet og melder om store bekymringer for mangel på især kvalificeret arbejdskraft, men også stigende materialepriser og svigtende råvareleverancer.

Den begyndende stabilisering er tydeligere på udvikling i beskæftigelse end med omsætning, da jobs ligger over eller tæt på nul.

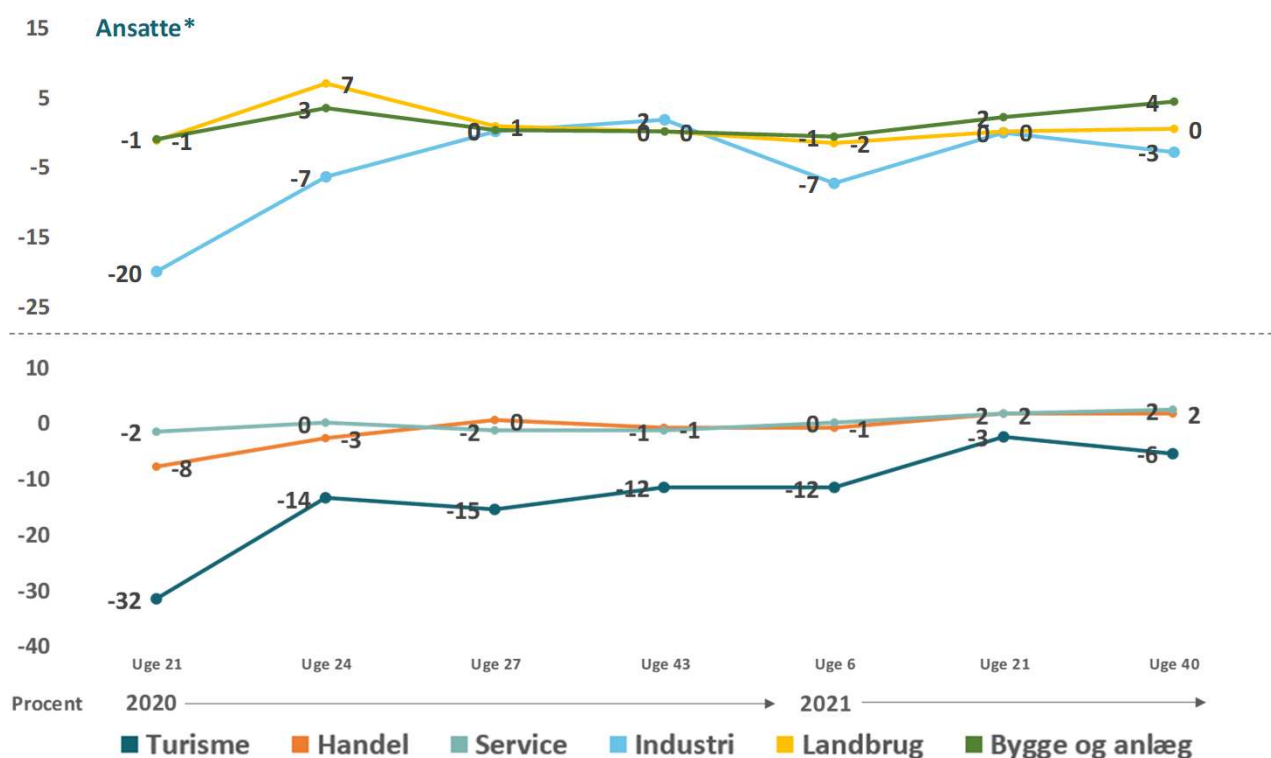
Turisme- og oplevelseserhvervene oplever et mindre fald i den seneste måling, men det er dog markant bedre end de fem første målinger. Beskæftigelsesniveauet ligger nu på "kun" minus 6 pct.

Industri oplever også igen et mindre fald til minus 3 pct. Som med fald i omsætningen er branchen udfordret af store konjunkturudfordringer primært fra det internationale marked.

På beskæftigelse ligger både handel- og servicebrancherne fortsat over nul og igen på 2 pct. i plus som i forrige måling. De to brancher har svinget lige omkring 0 pct. under næsten hele pandemien. Forklaringen må være, at de har været godt båret af lønkomensation og hjælpepakker.

Konsekvens af corona-pandemien. Vurderet fra starten og til de specifikke uger - fordelt på brancher.

- Har jeres virksomhed oplevet en effekt på antal ansatte, som direkte følge af corona-pandemien (siden den startede i foråret 2020)?

Kilde: Erhvervshus Fyn

Note: Ansatte er kun opgjort for virksomheder, der har mindst én ansat. Turisme dækker over hotel, restaurant, rejsebureau, kultur, taxi m.m.

Antal svar: Uge 21: 450; Uge 24: 444; Uge 27: 536; Uge 43: 298; Uge 6: 531; Uge 21: 317; Uge 40: 308

Den høje aktivitet i bygge- og anlægsbranchen giver sig også udslag i et højere beskæftigelsesniveau. Branchen rykker igen i plus i denne måling på 4 pct. Det er et relativt højt niveau, som også understreges af en forøget bekymring for manglen på kvalificeret arbejdskraft med lønpres til følge.

Landbrug, som også dækker over fiskeri og gartnerier, ligger stabilt omkring 0 pct. og bevarer generelt et godt aktivitets-flow.

Den store positivisme bæres frem af stort set alle brancher og med bygge og anlæg helt i front.

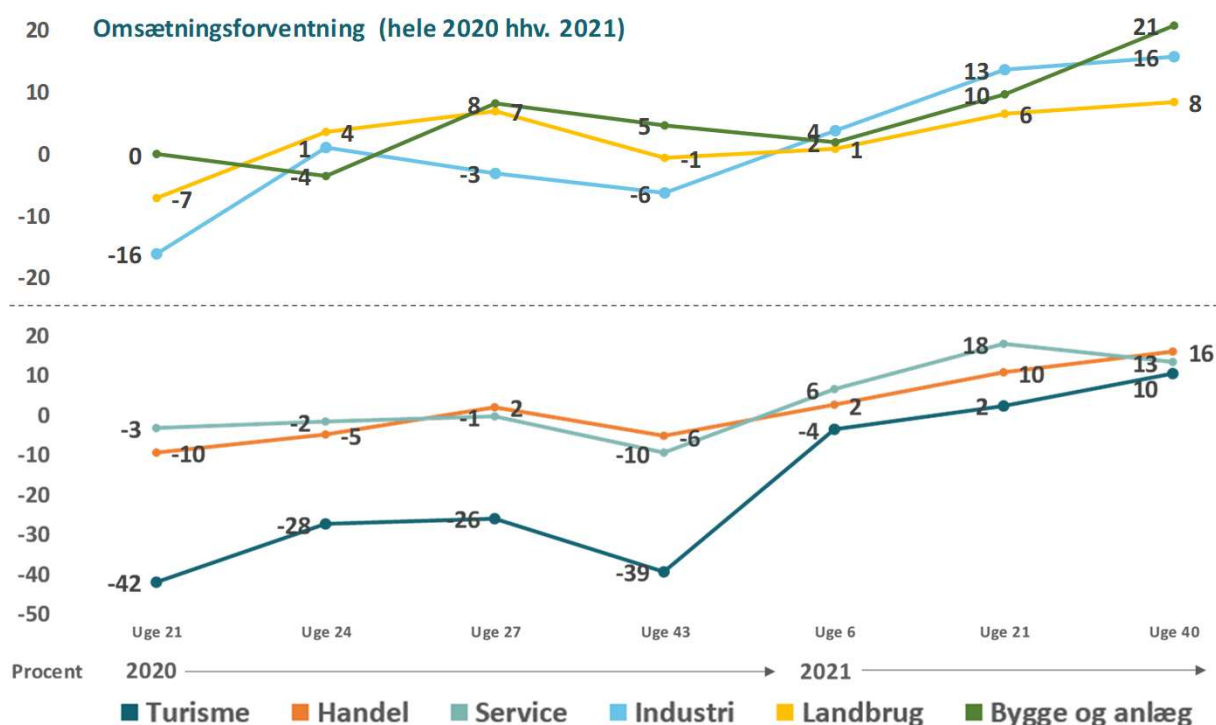
Danmark har haft en periode på tre-fire måneder med stabilitet i pandemien (lav smitte og begrænset/ingen restriktioner). Derfor er de brancher, som har været hårdest ramte – især turisme, men også handel – kommet op med positive forventninger til 2021, når de sammenligner med sidste års store nedtur.

Turisme og oplevelseserhvervene, som har været mast helt ned i 2020, fortsætter den positive forventning for 2021 igennem årets målinger til nu på 10 pct. i seneste måling. Branchen kommer fra et stort minus, så der skal heller ikke "meget til" for, at 2021 er i et komfortabelt plus i forhold til 2020.

Med 16 pct. ligger nu også både industri og handel godt over niveauerne fra forventningerne i 2020. Særligt positivt er det, at industrien forventer at rejse sig efter en rutschetur i 2020.

Konsekvens af corona-pandemien. Samlet forventning i 2020 hhv. 2021 - fordelt på brancher.

- Sammenlignet med sidste år, hvad er så jeres virksomheds forventning til omsætningen (i pct.) samlet set i 2020 (henholdsvis 2021)?

Kilde: Erhvervshus Fyn

Note: Turisme dækker over hotel, restaurant, rejsebureau, kultur, taxi m.m.

Antal svar: Uge 21: 450; Uge 24: 444; Uge 27: 536; Uge 43: 298; Uge 6: 531; Uge 21: 317; Uge 40: 308

Servicebranchen forventer et lille fald i forhold til forrige måling og lander på 13 pct., hvilket stadig er en høj forventning til 2021 sammenlignet med 2020.

Højdespringeren er bygge og anlæg, som med 21 pct. forventer meget mere aktivitet, sammenlignet med 2020 og for den sags skyld de øvrige brancher. Mange områder indenfor bygge og anlæg er desuden kendetegnet ved en højere andel af indenrigsaktivitet end eksport (sammenlignet med andre brancher), hvilket måske forklarer den høje forventning.

Landbruget ser også fortsat positivt på 2021 og vurderer et plus på 8 pct. for året.

Svigtende forsyningskæder og vareleverancer, der forsinkes eller udebliver er blevet dén altdominerende udfordring for driften lige nu, mens behovet for hjælpepakkerne fortsat eksisterer.

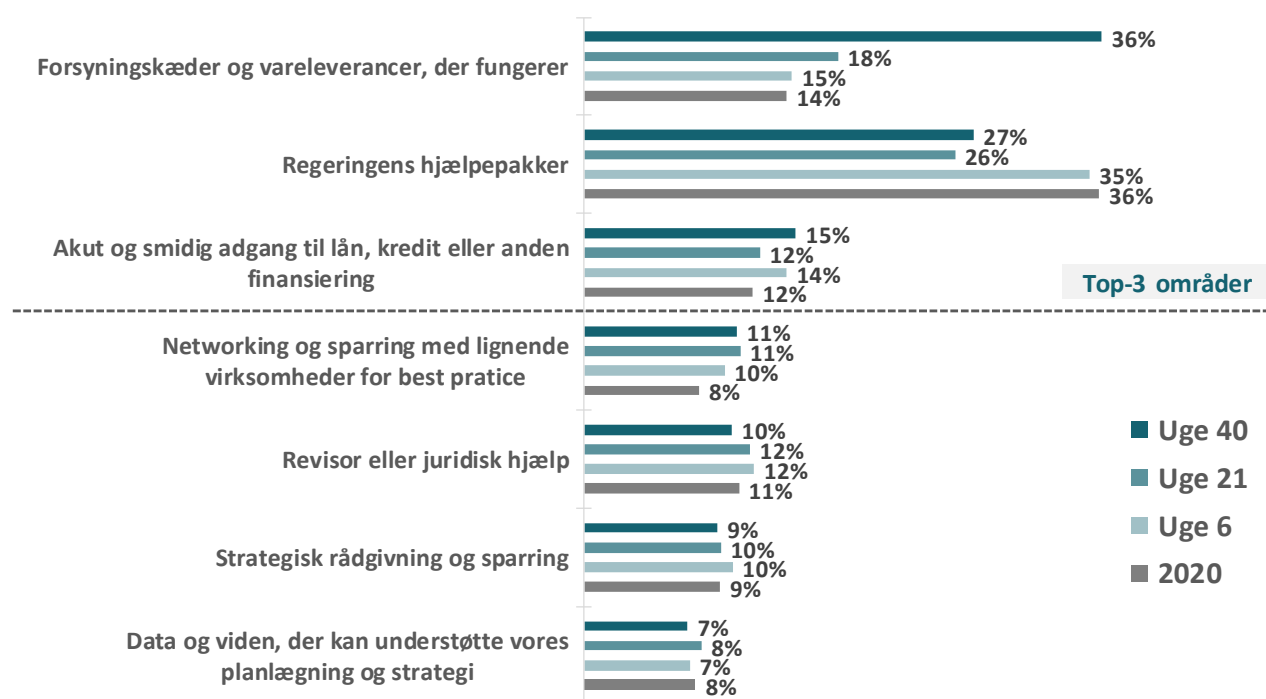
Behovet for forsyningskæder og vareleverancer, der fungerer, hopper med 36 pct. kraftigt op på en første plads. Området er en massiv udfordring især for byggeriet og industrien, men er også udtalt i en del andre brancher. Stigningen understreger et øget opmærksomhedspunkt her.

Hjælpepakkerne er således ikke længere den primære støtte til driften, men er ikke desto mindre lige så repræsenterende, som i forrige måling med nu 27 pct. Selvom restriktionerne på det seneste er bortfaldet og dermed også mulighederne for hjælpepakker, så trækker pakkerne stadig et efterslæb om udbetaling, samt udskudt moms og skat, der gør, at de fortsat er betydningsfulde.

Behovet for finansiering og kapital stiger en smule til 15 pct. og indgår derfor stadig i top-3.

De vigtigste tilbud og støtte for virksomhedernes drift lige nu under/på vej ud af corona-pandemien.

- Hvilke områder vil være de vigtigste tilbud eller støtte for jeres virksomheds drift, som jeres situation er i dag under/på vej ud af corona-pandemien?

Kilde: Erhvervshus Fyn

Note: Virksomhederne har angivet mellem et og tre af deres vigtigste områder. Kun de syv største vises. Der indgår yderligere tre områder, som ikke vises grundet lavere andele. Visning "2020" er gennemsnit af svar fra Uge 21 til 43 i 2020.

Antal svar: Uge 21: 450; Uge 24: 444; Uge 27: 536; Uge 43: 298; Uge 6: 531; Uge 21: 317; Uge 40: 308

Udfordringen med svigtende forsyningskæder er størst blandt bygge og anlæg, industri og handel, mens turisme primært peger på hjælpepakker, men også hjælp til likviditet, som støtte nu og her til driften. Hos service peges der mest kun på hjælpepakker. Rådgivning og networking spiller også en rolle for industri, turisme og handel, mens det er meget lidt udtalt i bygge og anlæg.

Top 6 tilbud/støtte nu - branchefordelt. Samlet for de seneste to målinger (uge 21 og 40, 2021).	Bygge og anlæg	Handel	Industri	Landbrug mm.	Service	Turisme	I alt
Forsyningskæder og vareleverancer, der fungerer	56%	36%	44%	29%	15%	8%	28%
Regeringens hjælpepakker	5%	21%	29%	15%	28%	52%	25%
Akut og smidig adgang til lån, kredit eller anden finansiering	11%	17%	13%	13%	11%	27%	14%
Revisor eller juridisk hjælp	4%	15%	8%	9%	12%	19%	12%
Networking og sparring med lignende virksomheder for best practice	5%	11%	13%	9%	12%	6%	11%
Strategisk rådgivning og sparring	5%	11%	11%	2%	11%	13%	10%

Fortsat stort behov for kvalificeret arbejdskraft for at styrke udviklingen på længere sigt. Networking og digitalisering fast i top-3.

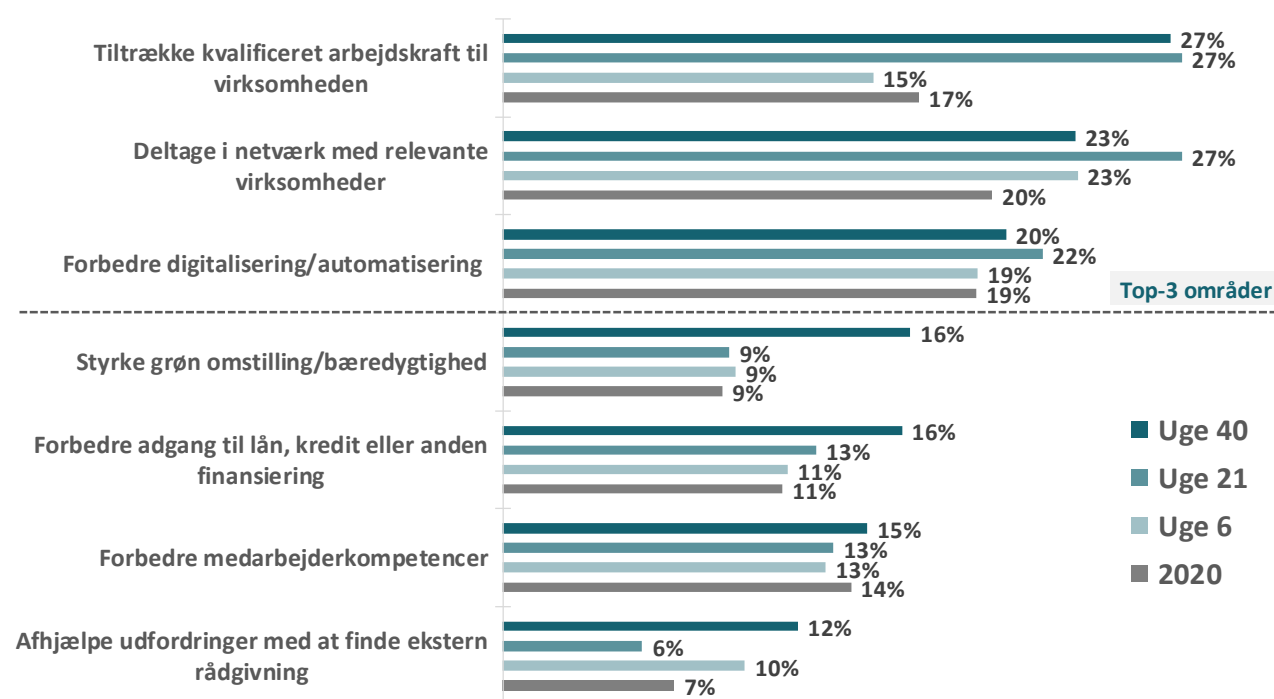
Tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft ligger igen på en førsteplads efter sidste målings store hop op. Med 27 pct., er det fortsat virksomhedernes helt store bekymring og ønske for at klare sig bedre i nærmeste fremtid.

Interessen for at deltage i netværk med relevante virksomheder, falder til 23 pct., men er fortsat stort og på en andenplads. Forbedret digitalisering eller automatisering er konsekvent i top-3 og holder sin faste position omkring 20 pct. Hverken lav- eller højkonjunktur, kriser eller pandemier ser ud til at rykke ved det.

Grøn omstilling, kapitalbehov og behov for rådgivning stiger også tydeligt i den seneste måling.

Ressourceområder for at virksomhederne klarer sig bedre om 1-2 år sammenlignet med i dag.

- Hvis du ser 1-2 år ud i fremtiden, hvad vil du så gerne have hjælp til for at jeres virksomhed kan klare sig endnu bedre end i dag?

Kilde: Erhvervshus Fyn

Note: Virksomhederne har angivet mellem et og tre af deres vigtigste områder. Kun de syv største vises. Der indgår yderligere fire områder, som ikke vises grundet lavere andele. Visning "2020" er gennemsnit af svar fra uge 21 til 43 i 2020.

Antal svar: Uge 21: 450; Uge 24: 444; Uge 27: 536; Uge 43: 298; Uge 6: 531; Uge 21: 317; Uge 40: 308

På tværs af brancher, så er kvalificeret arbejdskraft mest udtalt i turisme, bygge og anlæg og industri, mens service peger på netværk, som vigtigste hjælp nu og her. Netværk kan hjælpe med best practice, som hurtig afhjælp af udfordringer. I handel er der mere bredt fokus på alt fra arbejdskraft over networking til digitalisering og kapital.

Digitalisering rammer som det eneste område bredt i alle brancher med ca. 20 pct. eller mere. Grøn omstilling er mest efterspurgt i landbrug og bygge og anlæg og meget reduceret i service.

Top 6 tilbud/støtte nu - branchefordelt. Samlet for de seneste to målinger (uge 21 og 40, 2021).	Bygge og anlæg	Handel	Industri	Landbrug mm.	Service	Turisme	I alt
Få mere kvalificeret arbejdskraft ind i virksomheden (nyansættelser)	42%	25%	34%	19%	19%	44%	26%
Deltage i netværk med relevante virksomheder	15%	22%	18%	11%	33%	27%	25%
Styrke vores situation vedr. digitalisering/automatisering	20%	19%	21%	19%	19%	23%	20%
Styrke vores adgang til lån, kredit eller anden finansiering	7%	18%	23%	17%	8%	29%	15%
Forbedre vores medarbejderes kompetencer	18%	18%	8%	8%	14%	17%	14%
Styrke vores situation vedr. grøn omstilling/bæredygtighed	22%	14%	16%	34%	7%	13%	14%

Meldingerne fra brancherne handler dels om nervøsitet omkring svigtende forsyningskæder og prisstigninger, men også om øget aktivitet.

Kommentarer om corona-pandemiens påvirkning.

- Hvad er jeres nr. 1 største udfordring/bekymring i forbindelse med corona-pandemien og den påvirkning det må have på jeres virksomheds forretning? Har virksomheden ingen udfordringer, hvad er så gået godt?

Bygge og anlæg
Ingen udfordringer. Ordrebogen har været fyldt hele tiden.
Prisstigninger fra underleverandører på projekter, hvor vores salgspris til kunden er aftalt tilbage i foråret. I vores kalkulationer fra foråret har vi ikke forudset prisstigningerne tilstrækkeligt.
Vores største problem er manglen på gode medarbejder (leverer god kavititet).
Vi har haft mange henvendelser fra kunder, som gerne ville have lavet noget, men vi har måtte afvise eller udsætte meget pga. manglende arbejdskraft.
Industri
Forsyningsikkerhed og stigende transportpriser.
I 2020: Markant opbremsning i ordreindgang over sommeren. I 2021: Mangel på kvalificeret arbejdskraft og produktionskapacitet.
Største bekymring er kvalificeret arbejdes kraft. Men det har længe været et problem i Industriteknikker-branchen.
Handel
Alle salgskilder (messer, markeder etc.) er lukket ned og forventes ikke at give positivt resultat af nødvendig størrelsesorden ved genåbningen.
Det er at få varer hjem i forhold til den efterspørgsel, der er. Vi får udfordringer med at skaffe reservedele af næsten al slags.
Det er hvilke af vores kunder, der overlevede Covid19. Vi er bekymrede for deres evne til at betale, da vi ikke kan kontrollere om de har lånt momspenge, A-skat mm. ude. Så vores kreditvurdering er blevet vanskeligere.
Service
At virksomheder, der egentlig har et stort behov for hjælp med digitalisering, får for travlt med produktionen, nu hvor corona-problematiseringen klinger af, så de ikke længere har tid til at foretage de nødvendige strategiske forandringer.
Det har været svært at få gang i nye eksportmarkeder da andre lande stadig hænger i bremsen, og vi har ikke kunnet komme ud til messer osv.
Har mistet kunder, men så erstattet dem med nye. Men det er blevet mere krævende at fastholde kunder. Det mærkes at pengene sidder tættere til kroppen, når vi tilbyder marketing til vores kunder. Til gengæld er der øget efterspørgsel efter digitale produkter som online møder etc. Ser en fremtid i mindre transport pga. online møder og dermed også en gavnlig virkning for klimaet.
Turisme
Vores største bekymring er hvordan vores gæster reagere på åbning af verdenssamfundet. Om rejsende fra andre lande for alvor rejser til Danmark, når danskerne rejser ud. Analyser der evt. fortæller noget om de kommende rejsemønstre for EU ville være en stor hjælp.
Vi har haft meget travlt og vores største udfordring er helt klart at skaffe de rigtige ansatte, som passer til virksomheden.
Manglende likviditet på grund af for langsom udbetaling af hjælpepakker. At finde ud af hvor meget, der skal tilbagebetales i løn, hjælpepakker og moms og hvornår?!
Landbrug
Ingen - landbrug har ikke været påvirket, da vi ingen udenlandske ansatte har.
Vores pris på grise er faldet med 50% (puljeprisen, til eksportgrise).

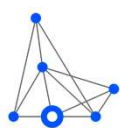
Fakta om Covid-19 tracking-undersøgelsen med virksomheder

- Undersøgelsen er gennemført som onlineundersøgelse med et varierende antal virksomhedssvar mellem 300 og 550 pr. gang (se oversigten). Det giver statistiske usikkerheder i resultaterne mellem +/- 4,2 og 5,7 procentpoint. Der er hermed en god validitet i resultaterne.
- Undersøgelsen er gennemført med et så repræsentativt udsnit af virksomhederne på Fyn som muligt. Ifølge CVR-registeret fordeler virksomhederne sig på hovederhvervene vist i tabellen herunder. I tallene for alle virksomheder indgår erhverv både med og uden ansatte.
- Stikprøvestørrelserne og brancheandelene i de forskellige målinger harmonerer relativt fint med populationen af virksomheder på Fyn på tværs af brancherne. Undersøgelserne har dermed en fin repræsentativitet af den fynske erhvervsdemografi.

	Primære erhverv	Industri	Bygge- og anlæg	Detailhandel
Alle private erhverv på Fyn	4373	2236	3491	2941
Andel i branchen (totalt)	10,8%	5,5%	8,6%	7,3%
Andel stikprøve (runde 1 / uge 21)	8,2%	7,8%	7,1%	8,7%
Andel stikprøve (runde 2 / uge 24)	4,4%	6,7%	4,0%	7,3%
Andel stikprøve (runde 3 / uge 27)	7,1%	9,5%	6,5%	8,0%
Andel stikprøve (runde 4 / uge 43)	8,0%	9,0%	7,7%	8,0%
Andel stikprøve (runde 5 / uge 6)	7,2%	7,3%	5,1%	6,4%
Andel stikprøve (runde 6 / uge 21)	8,2%	10,4%	6,9%	8,8%
Andel stikprøve (runde 7 / uge 40)	10,4%	11,7%	11,4%	11,0%

Engroshandel og transport	Finansiering	Information og kommunikation	Vidensservice og rådgivning	Service	Total (antal)
4036	2216	2201	4671	14366	40531
10,0%	5,5%	5,4%	11,5%	35,4%	
12,9%	1,8%	4,2%	18,0%	31,3%	450
9,3%	3,1%	7,8%	20,0%	36,0%	444
10,4%	1,7%	6,5%	14,7%	35,4%	536
13,9%	1,5%	5,3%	12,7%	33,7%	298
12,2%	1,9%	5,5%	17,1%	37,3%	531
12,6%	1,9%	3,5%	18,9%	28,7%	317
15,9%	0,6%	6,8%	11,4%	20,8%	308

- Der indgår kun private erhverv og virksomheder registreret med følgende selskabsformer: aktieselskab, anpartsselskab, enkeltmandsvirksomhed, interessentskab, iværksætterselskab samt personlig mindre virksomhed. Undersøgelsen inkluderer tillige kun selskaber med hovedsæde på Fyn og holdingselskaber er fravalgt. Offentlige institutioner, foreninger, fonde osv. indgår ikke i undersøgelsen.
- Både små og store virksomheder har deltaget i undersøgelsen. I gennemsnit har virksomhederne mellem 4 og 7 ansatte i undersøgelsen.

Erhvervshus
FYN